

96. REDNA SEJA VLADE RS

Ljubljana, 21. 3. 2024 - Vlada RS je na 96. redni seji, ki je potekala 20. 3. 2024, med drugim izdala Uredbo o enkratnem nadomestilu občini za spodbujanje uvajanja vetrnih proizvodnih naprav in Uredbo o spremembi Uredbe o upravnem poslovanju ter določila besedilo predloga novele Zakona o zdravniški službi. Izdala je Uredbo o uporabi javnih sredstev za gradnjo visokozmogljivih fiksnih širokopasovnih omrežij oziroma za nadgradnjo obstoječih fiksnih omrežij, gradnjo mobilnih omrežij 5G, gradnjo zalednih omrežij in za spodbujanje povezljivosti. Vlada RS je sprejela predlog obsega proračunske porabe za drugo trimesečje leta 2024, Izhodišča za pripravo normativnih rešitev pravice do pozabe, predlog stališča Slovenije o spremembi sklepa o sistemu virov lastnih sredstev Evropske unije (EU), predlog stališča Slovenije k Predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o dobrobiti psov in mačk ter njihovi sledljivosti, Sklep o izpolnitvi celoletne obveznosti ravnanja z odpadnimi nagrobnimi svečami za koledarsko leto 2023 in Odgovor na poslansko vprašanje v zvezi z obveznim zdravstvenim prispevkom v povezavi z minimalno plačo in zagotovljeno pokojnino.

Uredba o enkratnem nadomestilu občini za spodbujanje uvajanja vetrnih proizvodnih naprav

Pravna podlaga za pripravo Uredbe o enkratnem nadomestilu občini za spodbujanje uvajanja vetrnih proizvodnih naprav je peti odstavek 71. člena Zakona o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (ZUNPEOVE), ki določa, da Vlada RS podrobneje predpiše višino in plačevanje nadomestila za spodbujanje uvajanja vetrnih proizvodnih naprav za občino ter namene, za katere ga lahko občina porabi.

ZUNPEOVE v svojem 71. členu predpisuje, da lahko Vlada RS za spodbujanje uvajanja vetrnih proizvodnih naprav določi enkratno nadomestilo za občino, v kateri je postavljena vetrna proizvodna naprava. Enkratno nadomestilo se občini izplača po pravnomočnosti gradbenega dovoljenja, vezano pa je na inštalirano moč naprave. Ker je v ZUNPEOVE v prvem odstavku 71. člena tudi določeno, da se nadomestilo plača za nove postavljene proizvodne naprave, uredba določa, da se nadomestilo izplača za naprave, ki so priključene v omrežje.

Nadomestilo se plača iz sredstev za izvajanje podpor, s katerimi upravlja center za podpore. Dejavnost in naloge centra za podpore ter namen sredstev za podpore so zakonsko predpisana v Zakonu o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE). ZUNPEOVE pa določa, da se, ne glede na določbe 16. člena ZSROVE, nadomestilo za namen spodbujanja uvajanja vetrnih proizvodnih naprav, kot ga predvideva ta uredba, plača iz sredstev za izvajanje podpor.

Ker gre v primeru vetrnih proizvodnih naprav lahko tudi za vetrna polja, sestavljena iz več ločenih vetrnih generatorjev (oziroma vetrnic), obstaja verjetnost, da v okviru ene proizvodne naprave posamezne vetrnice stojijo na območju dveh ali več občin. V tem primeru so vse občine, na območju katerih stojijo vetrnice, upravičene do nadomestila, ki se odmeri v sorazmernem deležu glede na inštalirano moč posameznih vetrnic.

Osnova za nadomestilo je vezana na inštalirano moč proizvodne naprave in znaša 200.000,00 evrov na 1 MW inštalirane moči proizvodne naprave. Nadomestila se bodo podeljevala za večje vetrne proizvodne naprave, za vetrne proizvodne naprave z inštalirano močjo, manjšo od 1MW, nadomestilo znaša 0,00 evra. Nadomestilo se odmeri v sorazmerju glede na inštalirano moč, v odločbi o odmeri nadomestila se navede delilnik višine nadomestila v evro/kW za posamezno vetrnico.

Uredba poleg predpisane višine nadomestila določa tudi, kako poteka plačevanje nadomestila ter namene, za katere občina lahko porabi sredstva. Občina nadomestilo lahko porabi za opravljanje nalog za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev.

Uredba o spremembi Uredbe o upravnem poslovanju

Uredba o upravnem poslovanju določa uradne ure na upravnih enotah in območnih enotah organov.

S spremembo uredbe se delovni čas poslovanja vseh upravnih enot in območnih enot organov poenoti. Na delovnih mestih, ki so namenjena neposrednemu poslovanju s strankami – to so tako imenovana delovna mesta, na katerih se stranke obravnava na okencih – se uradne ure v ponedeljek in torek začnejo ob 8. uri in končajo ob 15. uri, v sredo se začnejo ob 8. uri in končajo ob 18. uri, v petek se začnejo ob 8. uri ter končajo ob 13. uri.

Sprememba Uredbe bo prispevala k boljši organizaciji dela in hitrejšemu reševanju vlog in upravnih postopkov, zlasti na področju upravnih zadev tujcev, osebnih listin ter gradnje objektov.

Uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu RS.

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravniški službi

Zaradi stavke Fidesa se težave pri zagotavljanju zdravstvenega varstva poglobljajo. Vlada RS je po ugotovitvi resnosti aktualnega stanja in ob določitvi predmetnega nabora preudarno tehtala med pravico (zdravnikov) do stavke in temeljno človekovo pravico (vseh državljanov) do zdravstvenega varstva. Pravica do stavke je neizpodbitna, vendar mora biti sorazmerna in nikakor ne sme pretehtati nad drugimi ustavno zagotovljenimi pravicami.

Ker je država na podlagi Ustave dolžna zagotavljati zdravstveno varstvo, želi s tem zakonom zagotoviti zmogljivosti za stabilno delovanje zdravstvenega sistema, da ljudem ne bi bila povzročena resna zdravstvena škoda ali ogrožena socialna varnost.

Predlog zakona torej natančneje opredeljuje pravico zdravnikov do stavke in določa minimum delovnega procesa z namenom, da v času stavke ne bi prihajalo do nesorazmernega posega v preostale človekove pravice in temeljne svoboščine.

Predlog zakona poudarja, da je treba še posebej poskrbeti za ogrožene skupine prebivalstva (na primer otroke, starejše osebe, invalide, osebe z duševno motnjo), ki jim omejevanje zdravstvenih storitev v času stavke še izdatneje ogroža zdravje in varnost. Tudi opustitev napotitev pacientov na zdravljenje bi lahko v kratkem času vodila v nepopravljivo hudo okvaro zdravja ali smrt. Enako velja za nemoteno in kontinuirano opravljanje triažnih pregledov, saj le na podlagi teh zdravnik lahko ugotovi zdravstveno stanje osebe, razumen čas za izvedbo zdravstvene storitve in opredeli ustrezno stopnjo nujnosti zdravstvene obravnave.

Prav tako predlog zakona uvaja prekrškovne določbe, ki jih do sedaj ni bilo. Za zdravnike je predvidena globa v višini od 650 do 1.200 evrov, za zdravstveni zavod, drugo pravno osebo s koncesijo, gospodarsko družbo in zasebno ordinacijo 600 do 4.000 evrov, za odgovorno osebo pa 250 do 400 evrov.

Uredba o uporabi javnih sredstev za gradnjo visokozmogljivih fiksnih širokopasovnih omrežij oziroma za nadgradnjo obstoječih fiksnih omrežij, gradnjo mobilnih omrežij 5G, gradnjo zalednih omrežij in za spodbujanje povezljivosti

Z uredbo je Vlada RS podrobneje opredelila izvajanje določb Zakona o elektronskih komunikacijah o uporabi javnih sredstev za gradnjo omrežij in spodbujanje povezljivosti, kot so pogoji za njihovo uporabo, upravičeni stroški, vsebina vloge za javno sofinanciranje projekta, način določitve cene operatorskega dostopa do sofinanciranega omrežja, vzpostavitev mehanizma za spremljanje in vračilo sredstev ter pogoji za izvajanje ukrepov za spodbujanje povezljivosti.

Nacionalna strategija Digitalna Slovenija 2030, ki jo je vlada sprejela marca lani, postavlja širokopasovno infrastrukturo za dostop do interneta med ključne dejavnike gospodarskega in družbenega razvoja, zato sta njena gradnja in spodbujanje uporabe v javnem interesu. Širokopasovni dostop do interneta na celotnem območju države namreč omogoča enakomeren razvoj, zmanjšuje digitalno ločnico in povečuje vključenost. Poleg tega odpira nove priložnosti v poslovnem, zasebnem in javnem življenju, pri učenju, zaposlitvi, dostopu do javnih informacij in storitev ter družbenih omrežij, pri povečanju produktivnosti, oblikovanju inovativnih poslovnih modelov, izdelkov in storitev, učinkovitejši komunikaciji itd.

S sprejeto uredbo so bližje uresničitvi tudi cilji, ki jih postavlja nacionalna strategija: do leta 2030 zagotovitev pokritosti vseh gospodinjstev z gigabitnim omrežjem, zagotovitev pokritosti vseh podjetij in drugih spodbujevalcev družbeno-gospodarskega razvoja z gigabitnim omrežjem ter zagotovitev pokritosti vseh naseljenih območij z omrežjem 5G.

Poleg zagotavljanja ustrezne digitalne infrastrukture tudi na območjih, kjer ni tržnega interesa za gradnjo, je koristno še enkrat opozoriti tudi na koncept univerzalne storitve. Njen temeljni namen je preprečevanje digitalne izključenosti in predstavlja varnostno mrežo za uporabnike, saj vsem zagotavlja ustrezen širokopasovni dostop do interneta. Potrošnikom s posebnimi potrebami so na voljo cenovne opcije ali paketi, ki se razlikujejo od tistih, ki jih izvajalec univerzalne storitve zagotavlja pod običajnimi komercialnimi pogoji.

Proračunska poraba za obdobje od aprila do junija 2024

Predlagana kvota za drugo trimesečje 2024 znaša 3,96 milijarde evrov, kar je 24,4 odstotka vseh pravic porabe za letošnje leto.

Pri določanju kvote so bile med drugim upoštevane spremembe proračuna za letošnje leto in dinamiko porabe proračunskih sredstev v preteklih letih.

Izhodišča za pripravo normativnih rešitev pravice do pozabe

Preživetje bolnikov z rakom se v Evropi in v Sloveniji povečuje. Po podatkih European Cancer Patient Coalition v Evropski uniji trenutno živi preko 20 milijonov posameznikov, ki so preboleli raka (4,2 % celotne populacije Evropske unije), od tega ena tretjina posameznikov (7 milijonov), ki brez raka živi že več kot 10 let.

V Sloveniji po podatkih Registra raka RS iz 2020 trenutno živi več kot 120.000 ljudi, ki so kadarkoli zboleli zaradi ene od rakavih bolezni. V zadnjih 20 letih se je petletno čisto preživetje povečalo za 11 odstotnih točk (petletno preživetje otrok in mladostnikov zbolelih za rakom se je povečalo za 7 odstotnih točk iz 79 % na 86 %).

Kljub temu, da rak postaja vse bolj obvladljiva kronična bolezen, se osebe, ki so prebolele raka, po vrnitvi v aktivno življenje srečujejo s številnimi ovirami kot je na primer dostop do finančno-kreditnih storitev.

Zavarovalnice in kreditne institucije po trenutni zakonski ureditvi v fazi sklepanja pogodb lahko potencialne zavarovance oziroma kreditojemalce vprašajo po njihovem zdravstvenem stanju, kar lahko vključuje vprašanja o morebitnih rakavih obolenjih. Posledica razkritja prebolele rakave bolezni lahko pomeni, da se posameznik ne more zavarovati, ali pa da so zanj premije bistveno višje, kot so za tiste, ki raka niso preboleli.

Iz navedenih razlogov se je do danes šest držav Evropske unije (Francija, Belgija, Luksemburg, Nizozemska, Romunija in Portugalska) že odločilo, da so v svoj nacionalni pravni red uvedle tako imenovano pravico do pozabe. To pomeni, da posamezniki pri sklepanju finančnih, zavarovalnih in podobnih produktov, v določenem obdobju po ozdravitvi niso več dolžni dajati informacij o svoji pretekli bolezni, prav tako pa je zavarovalnicam prepovedano, da bi o posameznikih zbirale te informacije.

Tem državam se bo pridružila tudi Slovenija. Ministrstvu za finance in Ministrstvu za zdravje je bilo naloženo, da pripravita predlog normativnih rešitev za zagotovitev pravice posameznikov, ki so preboleli raka, do enakega dostopa do zavarovalnih in kreditnih produktov.

Stališče glede novih lastnih virov proračuna Evropske unije

Slovenija podpira razpravo o predlogu Evropske komisije za nove lastne vire proračuna EU, zlasti z vidika odplačevanja dolga iz začasnega instrumenta za okrevanje EU (angleško NextGenerationEU). Predloge za nove lastne vire sredstev EU ocenjujemo predvsem z vidika preglednosti, pravičnosti in upravnega bremena. Menimo, da so prihodki sheme Sistema za trgovanje z emisijami (ETS) za državni proračun izrednega pomena, saj so ti prihodki eden glavnih virov financiranja našega zelenega prehoda. Zaradi navedenega nasprotujemo vključitvi prihodkov iz ETS v proračun EU. Nova lastna sredstva morajo upoštevati stopnjo razvoja držav članic ter finančne potrebe njihovih gospodarstev po razogljičenju. Slovenija je proučila tudi predlagani mehanizem EU za ogljično prilagoditev na mejah in začasni statistični vir na osnovi bruto poslovnega presežka podjetij, ki se zdita pravičnejša od vira na osnovi ETS in sta primernejša za nadaljnjo obravnavo.

Predlog stališča do uredbe o dobrobiti psov in mačk in njihovi sledljivosti

RS pozdravlja namen in cilje Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o dobrobiti psov in mačk in njihovi sledljivosti, saj se zaveda pomena harmoniziranih standardov Evropske unije (EU), ki bodo poenotili pogoje za vzrejo, namestitve in ravnanje s psi in mačkami v obratih za vzrejo in prodajo ter v zavetiščih med državami članicami.

Predlagani ukrepi za krepitev dobrobiti psov in mačk in vzpostavitev enotnega sistema sledljivosti so v skladu z načelom trajnosti in pričakovanji državljanov EU. Vzpostavitev enotnega sistema sledljivosti v EU je pomembna še zlasti z vidika preprečevanja nepoštenega spletnega oglaševanja in nezakonite trgovine s pasjimi in mačjimi mladiči. Poleg predpisanih minimalnih zahtev za dobrobit psov in mačk ter sledljivosti je pomemben korak k izboljšanju dobrobiti psov in mačk tudi obvezno ozaveščanje kupcev in zahtevane kompetence skrbnikov.

Slovenija pozdravlja tudi pristop glede predlaganih prehodnih obdobj, kar bo omogočilo vsem zadevnim subjektom prilagoditev novih zahtevam.

Sklep o izpolnitvi celoletne obveznosti ravnanja z odpadnimi nagrobnimi svečami za koledarsko leto 2023

V obdobju od 1. januarja do 31. decembra 2023 je bilo danih v promet 3.544.202,15 kg nagrobnih sveč, za katere je bila plačana okoljska dajatev – od tega 343.305,62 kg elektronskih nagrobnih sveč (C1) in 3.200.896,53 kg nagrobnih sveč, ki svetlobo ustvarjajo z gorenjem vložka (C2) – in za katere so bili zavezanci za plačilo okoljske dajatve vključeni v skupni načrt ravnanja z odpadnimi nagrobnimi svečami pri enem od nosilcev skupnega načrta.

Deleži izpolnitve celoletne obveznosti ravnanja z odpadnimi nagrobnimi svečami za koledarsko leto 2023 so:

- za družbo PRONS, d. o. o., 54,42 odstotka,
- za družbo SVEKO, d. o. o., 23,47 odstotka,
- za družbo ZEOS, d. o. o., 6,99 odstotka,
- za družbo INTERZERO, d. o. o., 15,12 odstotka.

Odgovor na poslansko vprašanje v zvezi z obveznim zdravstvenim prispevkom v povezavi z minimalno plačo in zagotovljeno pokojnino

Vlada je sprejela odgovor na poslansko vprašanje, v katerem Vlado RS se med drugim sprašuje, ali se Vladi RS ne zdi sporno, da se z uvedbo obveznega zdravstvenega prispevka neposredno posega v že zagotovljeno pravico do minimalne plače in do zagotovljene pokojnine.

V zvezi z očitki, da z uvedbo obveznega zdravstvenega prispevka neposredno posega v že zagotovljeno pravico do minimalne plače, Vlada RS pojasnjuje, da novi obvezni prispevek v ničemer ne posega v samo pravico do minimalne plače. V skladu z Zakonom o minimalni plači (ZMinP) znesek minimalne plače za delo s polnim delovnim časom, opravljeno od 1. januarja 2024, znaša 1.253,90 evra, v primeru krajšega delovnega časa od polnega pa delavcu pripada sorazmerni del minimalne plače.

ZMinP določa minimalno plačo v bruto znesku, od katerega delodajalec na delavčev račun izplačuje neto znesek ter v imenu delavca obračuna, odtegne in plača davek (akontacijo dohodnine) in obvezne prispevke za socialno varnost, v katere se uvršča tudi obvezni zdravstveni prispevek. Pri izračunu davčne obveznosti se že na ravni akontacije dohodnine upoštevajo tudi osebne okoliščine delavca preko davčnih olajšav kot npr. olajšave za vzdrževane družinske člane, kar je tudi razlog za različne neto zneske pri enakem bruto dohodku med posameznimi delavci.

V skladu s tretjim odstavkom 2. člena ZMinP morajo biti vsi dodatki, določeni z zakoni in drugimi predpisi ter s kolektivnimi pogodbami, del plače za delovno uspešnost in plačilo za poslovno uspešnost, dogovorjeno s kolektivno pogodbo ali pogodbo o zaposlitvi, izločeni iz minimalne plače. Poleg tega v minimalno plačo tudi ni možno všteti povračil stroškov, ki jih je delodajalec dolžan izplačati delavcu (npr. povračilo stroškov za prehrano med delom, za prevoz na delo in z dela, stroškov na službenem potovanju), kot tudi ne drugih prejemkov iz delovnega razmerja (npr. regres za letni dopust, odpravnine, jubilejne nagrade).

ZMinP tako na državni ravni določa minimum plačila, ki pripada zaposlenemu za polni delovni čas, tudi če bi bila njegova plača po kolektivni pogodbi ali pogodbi o zaposlitvi sicer nižja. V takih primerih mora delodajalec pri obračunu plače delavcu dodati razliko do minimalne plače.

V zvezi z očitki, da z uvedbo obveznega zdravstvenega prispevka neposredno posega v pravico do zagotovljene pokojnine, Vlada RS z vidika pokojninskega in invalidskega zavarovanja pojasnjuje, da novi obvezni prispevek v ničemer ne posega v samo pravico do zagotovljene pokojnine. Njena višina, ki trenutno znaša 748,27 evra, namreč ostaja enaka, upokojnenci so še vedno upravičeni do zagotovljene pokojnine v navedenem znesku, se jim pa znesek, ki je določen kot obvezni zdravstveni prispevek, odtegne naknadno, po določitvi in obračunu pokojnine in sicer pri samem nakazilu na bančni račun.

V Državnem zboru je bil 22. decembra 2023 sprejet Zakon o interventnih ukrepih na področju zdravstva, dela in sociale ter z zdravstvom povezanih vsebin (ZIUZDS). S tem zakonom so se deloma spremenile določbe novele Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ-T), ki je od 1. januarja 2024 dalje uvedla plačilo obveznega zdravstvenega prispevka.

Poleg navedenega Vlada RS poudarja, da z načinom plačila obveznega zdravstvenega prispevka (prispevek plača zavarovanec sam ali prispevek v imenu zavarovanca odtegne in plača druga oseba) ne pride do različnega vplivanja na celokupen razpoložljivi dohodek zavarovanca. Poseg v razpoložljivi dohodek zavarovanca je v obeh navedenih načinih plačila obveznega zdravstvenega prispevka enak. Poleg navedenega pa Vlada RS poudarja tudi, da z ukinitvijo prostovoljnega dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, ki je bilo dejansko z vidika posameznega zavarovanca obvezno, če si je želel zagotoviti pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja brez doplačil, in uvedbo obveznega zdravstvenega prispevka v praktično enaki višini, kot so znašale premije dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, v splošnem tudi ni prišlo do znižanja celokupnega razpoložljivega dohodka zavarovanca. Tak vpliv na razpoložljivi dohodek je nastal samo pri tistih maloštevilnih zavarovancih, ki niso bili vključeni v dopolnilno zdravstveno zavarovanje.

Združenje Občin Slovenije
The Association of Municipalities of Slovenia

E-Mail: info@zdruzenjeobcin.si
www.zdruzenjeobcin.si
